

Azərbaycanda son illər ərzində yol-nəqliyyat infrastrukturunu sahəsində əhəmiyyətli islahatlar həyata keçirilib. Paytaxt Bakı şəhər ərazisindəki yol şəbəkəsinin təkmilləşdirilməsi, yeni yol kəsişmələrinin ve körpüların tikilməsi, həmçinin tıxacların azaldılması məqsədilə müxtəlif layihələr də icra edilmişdir. Bakıdakı əsas magistral yollarda təmir və bərpa işləri, habelə yol infrastrukturunun müasirləşdirilməsi yollarda nəqliyyat vasitələrinin artan sayına paralel olaraq aparılmışdır. "Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsinə dair 2025-2030-cu illər üçün Dövlət Programı"nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi məqsədi daşıyır. Son 20 ildə Azərbaycan Respublikasında yol infrastrukturunun inkişafı sahəsində əsas nailiyətlərdən biri ümumilikdə 20,8 min km uzunluğunda (o cümlədən 6,6 min km respublika əhəmiyyətli, 11,6 min km yerli əhəmiyyətli və 2,6 min km isə Bakı şəhərində) yeni yolların tikilməsi, yenidən qurulması və təmir olunmasıdır. Bundan əlavə, ümumi istifadədə və Bakı şəhərində olan avtomobil yollarında ümumilikdə 335 ədəd körpü və yol ötürücsü tiki-

miş, 56 ədədi təmir edilmiş, 163 ədəd yeraltı və yerüstü piyada keçidi və 45 ədəd tunel tikilmişdir. Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə mobilliyin artırılması və nəqliyyat axınının daha səmərəli idarə olunması məqsədilə 4 parklanma zonası üzrə 18 min parklanma yeri yaradılmışdır. Avtobusla sərnişindəşəma tezliyinin artırılması, hərəkət sürətinin təmin edilməsi və xidmət keyfiyyətinin yüksəldilməsi üçün 112 kilometr uzunluğunda avtobus zolaqları çəkilmişdir. Eyni zamanda, gündəlik xəttə çıxan avtobus sayı 1750-dən 2160-a qədər artırılmışdır. Bu islahatların məntiqi nəticəsi kimi əhali arasında avtobuslara inam artmış, islahatlar başladığı zamanla müqayisədə Bakı və şəhərtrafi ərazilərdə daşınmalar 41 milyon və yaxud 9 faiz artmışdır.

Dövlət Programında qeyd olunduğu kimi, işgaldən azad olunmuş ərazilərdə ümumi uzunluğu 3,4 min km təşkil edən 44 avtomobil yolu layihəsi icra edilir ki, onlardan ümumilikdə 0,3 min km (6 layihə tamamilə, 1 layihə isə qismən) tikilib başa çatdırılmışdır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, "Azad edilmiş ərazilərdə görülən işlərin əsasını nəqliyyat layihələri təşkil edir. 3400 kilometr yaxın avtomobil yolu - hələlik cəmi 44 avtomobil yolu layihəsi icra edilib, ya da ki, icra edilməkdədir. Eyni zamanda, 45 tunel, 447 körpü, 16 viaduk nəzərdə tutulub. Bunlardan 28 tunel, 392 körpü və 9 viadukun tikintisi tamamlanmışdır. Horadiz-Ağbənd dəmir yolu 60 faizi inşa edilib. Bərdə-Ağdam dəmir yolu 94 faizi inşa edilib. Bu, sadəcə olaraq, əsas layihələrdir ki, mən ictimaiyyətin diqqətinə çatdırıram və bu rəqəmlər hər şeyi deyir, hər şeyi göstərir. Göstərir ki, hansı ölçüdə biz nəqliyyat layihələrini icra etmişik. Əgər biz bunları icra etməsəydi, bu gün həm Bakı şəhəri, həm digər şəhərlər, həm də ümumiyyətlə, ölkə şəhərləri arasındakı bağıntılar bizim nəqliyyat imkanlarını

Yol-nəqliyyat infrastrukturunu təkmilləşdirilir

tamamile iflic vəziyyətinə sala bilərdi."

Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə sürətli urbanizasiya və əhali artımı nəqliyyat sahəsində islahatları zəruri edir. Mövcud vəziyyətde şəhərin nəqliyyat sisteminin səmərəliliyini artırmaq və urbanizasiya nəticəsində yaranan çətinliklərin qarşısını almaq üçün strateji tədbirlərə ehtiyac vardır. Bakı şəhərinin və ətraf ərazilərin əsas nəqliyyat infrastrukturunu, hərəkət axınları və iqtisadi fəaliyyət mərkəzində cəmləşdiyindən şəhərdən kənar istiqamətə doğru hərəkətlər məhdudlaşdır. Bakı şəhərinin 2020-2040-cı illəri əhatə edən Baş Planında bu qlobal trendlər nəzərdə alınaraq, şəhərin perspektiv inkişaf istiqamətləri müəyyən edilmişdir.

AZƏRBAYCAN YOL INFRASTRUKTURUNUN KEYFİYYƏTİ ÜZRƏ MDB DÖVLƏTLƏRİ ARASINDA BİRİNCİ YERDƏDİR

Görülmüş işlər nəqliyyat vasitələrinin nizamli şəkildə parklanmasını təmin etmək, yollarda nəqliyyat sıxlığının azalmasına, eyni zamanda piyadalar üçün daha təhlükəsiz və

METROSTANSİYASI TİKİLƏCƏK

Təbii ki, sərnişinlərin daşınmalarını təkcə avtobuslarla yerinə yetirmək mümkün deyil. Tələbat yüksək olduğundan küləvi daşıyıcılarının xidmətlərinin genişləndirilməsi çox vacibdir. Burada metronun inkişafı önemlidir.

Bakı metrosunun inkişafı çərçivəsində mühüm layihələr həyata keçirilir və gelecek üçün genişməqyaslı planlar hazırlanmışdır. Dövlət Programında qeyd olunduğu kimi, xərici təchizatçı ilə 65 vagonun tədarükü üzrə müqavilə imzalanmış, 2024-cü ildə 35 vagon ölkəyə getirilərək sərnişinlərin istifadəsinə verilmişdir. Artan sərnişin tələbi nəzərə alınaraq, cari ildə etibarən 2030-cu ildək 10 yeni metro stansiyasının tikintisi planlaşdırılır. "Bakı Metropoliteni Xətlərinin Konseptual inkişaf Sxemi"nə əsasən, metropolitenin ümumi şəbəkəsinin 5 xətdən, 76 stansiyadan, 6 elektrik deposundan və 119,1 km uzunluğunda xətlərdən ibarət olması nəzərdə tutulur. Gələcək planlarda 51 yeni stansiyanın inşası və əlavə 84,3 km metro xəttinin çəkilməsi əsas prioritətlərdəndir. Bu layihələr həm sərnişin axınının rahatlığını təmin edəcək, həm də şəhərin davamlı mobillik strategiyasına töhfə verəcəkdir. Bu stansiyalar "Bənövşəyi xətt" in Babək prospektinə qədər və "Yaşıl xətt" in isə metronun "Həzi Aslanov" stansiyasına qədər uzadılmalıdır. "Bənövşəyi xətt" in uzadılması, metronun "Avtovağzal" və "Xocasən" stansiyalarının istifadəsinə genişləndiriləcək və bir daha "20 Yanvar" metrostansiyasına və həmin dairəyə təzyiqi ciddi şəkildə azaldacaqdır. Bu layihələrin icrası nəticəsində il ərzində metro ilə dəha 88 milyon sərnişin daşınması mümkün olacaqdır. Metro şəhər daxilində olan daşımaları həyətə keçirəcəkdir.

NƏQLİYYAT INFRASTRUKTURU TƏKMİLLƏŞDİRİLİR

Lakin bundan başqa, şəhər ətrafindan paytaxta gün ərzində 400 min sərnişin daxil olmaqdadır və bu sərnişinlərə xidmət göstərilməsi üçün dəmir yolu xidmətlərinin genişləndirilməsi programı da nəzərdə tutulmuşdur. Burada ilk olaraq Abşeron dairəvi yolu qatarların əlavə edilmesi, yüksək qatarların dairəvi yola daxil olmasının qarşısının alınması üçün Gündək-Qaradəğ dəmir yolu istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Həmçinin mövcud olan, lakin köhnəlmüş və istifadədən çıxarılmış bəzi dəmir yollarının da istifadəyə qaytarılması qərara alınmışdır. Bunlar "Zabrat 2"- "Maştağa"- "Bağlar"- "Albalı", Bakıxanov-Binə-Qala-Yeni Suraxanı-Hövəz istiqamətləridir ki, bunlar da sərnişin axının xidmət göstərməyə imkan verəcəkdir. Növbəti mərhələdə Yeni Suraxanıdan Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportuna dəmir yolu xəttinin çəkilməsi nəzərdə tutulmuşdur ki, orada sərnişin axını artırıqda dəmir yolu xidmət göstərə bilsin.

Bakıda iki yaşayış sahəsinin - Mehdiabad və "Sea Breeze" ərazilərinin metro və dəmir yolu çıxışı yoxdur. Bu ərazilərdə isə artıq tramvay xətlərinin tətbiq olunması nəzərdə tutulmuşdur. "Sea Breeze"dən tramvay xətti çəkilərək Pirşağı stansiyası ilə əlaqələndiriləcək və orada bir hab yaradılacaqdır. Mehdiabad-Binəqədi istiqamətindən isə metronun "28 May" stansiyası ilə əlaqələndirməklə tramvay xəttinin çəkilməsi nəzərdə tutulmuşdur ki, sərnişinlərə xidmət göstərile bilsin.

Dövlət Programının icrası Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsini, şəhərdaxili sıxlığın azaldılmasını və geniş nəqliyyat şəbəkəsinin qurulmasını təmin etməklə yanaşı, ictimai nəqliyyatdan istifadənin səmərəliliyini artıracaq, özəl sektorun innovativ həllərlə proseslərə töhfə verməsini təşviq edəcək və iqtisadi rəfahın artmasına şərait yaradacaqdır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQİZİ